Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

C

Paper-II

SOCIAL WORK

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

MAR - 20223

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **36** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
   (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Social Work
Paper II
समाजकार्य
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Summated rating scale was developed by :

   (A) Thurstone

   (B) Bogardus

   (C) Likert

   (D) Wellington

2. Student's *t*-test is a test of statistical significance of :

   (A) Association

   (B) Correlation

   (C) Difference

   (D) Variance

3. Researchers should test .... when they carry out research studies.

   (A) null hypothesis

   (B) alternate hypothesis

   (C) research hypothesis

   (D) statistical hypothesis

1. समेटेड रेटिंग स्केल यांनी विकसित केली आहे :

   (A) थर्टस्टन

   (B) बोगार्ड्स

   (C) लिकर्ट

   (D) वेलींगटन

2. स्टुडंन्टस् टी-टेस्ट ही सांख्यिकीय चाचणी आहे :

   (A) परस्परसंबंध

   (B) सहसंबंध

   (C) अंतर

   (D) विचलन

3. संशोधक .... संशोधन करतांना यांच परीक्षण करतात.

   (A) नल गृहीतकृत्य

   (B) पर्यायी गृहीतकृत्य

   (C) संशोधन गृहीतकृत्य

   (D) सांख्यिकीय गृहीतकृत्य

4. **Assertion (A) :** Positivism is the view that social phenomena (such as human behaviour) ought to be studied using only the methods of the natural sciences.

Reason (R) : Social science research insists on secondary data.

Select your answer from the codes given below :

(A) Both (A) and (R) are true

(B) Both (A) and (R) are not true

(C) (A) is true but (R) is not true

(D) (A) is not true but (R) is true

5. Rejecting a null hypothesis when it is true is called :

(A) Type I error

(B) Type II error

(C) Sampling error

(D) Non-sampling error

6. The scientific method approach has one of the following characteristics :

(A) Subjectivity

(B) Objectivity

(C) Relativity

(D) Productivity

7. Social Work Research is ....

(A) Exploratory Research

(B) Survey Design

(C) Intervention Research

(D) Case Study Design

4. **विधान (A) :** सकारात्मतावादानुसार सामाजिक स्थितीच नैसर्गिक विज्ञानाच्या पद्धतीनेच अध्ययन करणे अपेक्षित असते.

कारण (R) : सामाजिक-विज्ञान दुय्यम तथ्यांचा आग्रह धरते.

खालील संकेतांकामधून योग्य उत्तर निवडा :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परन्तु (R) बरोबर आहे

5. सत्य असूनही नल गृहीतकृत्याला स्वीकारणे :

(A) टाईप I एरर

(B) टाईप II एरर

(C) सॅम्पलींग एरर

(D) नॉन-सॅम्पलींग एरर

6. शास्त्रीय पद्धती मार्गात हे प्रमुख वैशिष्ट आहे :

(A) विषयनिष्ठता

(B) वस्तुनिष्ठता

(C) तुलनात्मकता

(D) उत्पादकता

7. समाजकार्य संशोधन म्हणजे ....

(A) अन्वेषणात्मक संशोधन

(B) सर्व्हे आराखडा

(C) हस्तक्षेप संशोधन

(D) व्यष्टी अध्ययन आराखडा

8. Triangulation design is basically a .... research design.
   (A) Quantitative
   (B) Qualitative
   (C) Mixed-method
   (D) Case study

9. Which method is used for getting a sample of drug abusers ?
   (A) Snowball
   (B) Quota
   (C) Purposive
   (D) Accidental

10. Social work research, mostly, helps social workers in assessing the effectiveness of :
   (A) Social work theories
   (B) Social work principles
   (C) Social work intervention
   (D) Social work values

11. Which one of the following principles is not the principle of social welfare administration ?
   (A) The Principle of Community and Client Needs
   (B) The Principle of Cultural Setting
   (C) The Principle of Planned Group Formation
   (D) The Principle of Agency Purpose

8. ट्रायंगूलेशन आराखडा हा .... याचा संशोधन आराखडा आहे.
   (A) संख्यात्मक
   (B) गुणात्मक
   (C) मिक्स पद्धती
   (D) व्यष्टी अध्ययन

9. मादक द्रव्य सेवन करणाऱ्या व्यक्ती करिता कोणती नमुना निवड पद्धती वापरता येईल ?
   (A) स्नोबॉल
   (B) कोटा
   (C) सहेतूक
   (D) आकस्मिक

10. समाजकार्य संशोधन प्रामुख्याने समाजकार्यकर्त्यास .... याची उपयोगिता तपासण्यासाठी होते.
   (A) समाजकार्य सिद्धान्त
   (B) समाजकार्य तत्त्वे
   (C) समाजकार्य हस्तक्षेप
   (D) समाजकार्य मूल्य

11. खालीलपैकी कोणते एक तत्त्व समाज कल्याण प्रशासनाचे नाही ?
   (A) समुदाय आणि आशिलाच्या गरजांचे तत्त्व
   (B) सांस्कृतिक क्षेत्राचे तत्त्व
   (C) नियोजित समूह स्थापनेचे तत्त्व
   (D) संस्थेच्या उद्देशाचे तत्त्व

12. PRATHAM was established in 1995 to provide education to children in the slums of :
    (A) Hyderabad
    (B) Mumbai
    (C) Chennai
    (D) Kolkata

13. The Foreign Contribution Regulation Act was enacted in the year :
    (A) 1976
    (B) 1986
    (C) 1996
    (D) 2006

14. An unofficial channel of communication is known as ....
    (A) Interface
    (B) Grapevine
    (C) Verbal Intonation
    (D) Linear Communication

15. Two more functions have been added in POSDCORB recently. The functions are :
    (A) Research and Feedback
    (B) Evaluation and Feedback
    (C) Cooperation and Feedback
    (D) Supervision and Feedback

12. सन 1995 मध्ये स्थापन झालेल्या प्रथम (PRATHAM) ही संस्था कोणत्या शहरातील वस्त्यांमध्ये मुलांना शिक्षण सेवा पुरविते ?
    (A) हैद्राबाद
    (B) मुंबई
    (C) चेन्नई
    (D) कोलकाता

13. FCRA कायदा कोणत्या वर्षी पास झाला ?
    (A) 1976
    (B) 1986
    (C) 1996
    (D) 2006

14. संवादाच्या अनधिकृत वाहिनीला काय म्हणतात ?
    (A) इंटरफेस
    (B) ग्रेपेविन
    (C) वर्बल इनटोनॅशन
    (D) लिनिअर कम्युनिकेशन

15. POSDCORB मध्ये अलीकडे कोणत्या दोन कार्यांची वाढ झाली ?
    (A) संशोधन आणि प्रतिक्रिया
    (B) मूल्यमापन आणि प्रतिक्रिया
    (C) सहकार आणि प्रतिक्रिया
    (D) पर्यवेक्षण आणि प्रतिक्रिया

16. Which one of the following principles is not the principle of social welfare administration ?
    (A) The Principle of Community and Client Needs
    (B) The Principle of Agency Purpose
    (C) The Principle of Cultural Setting
    (D) The Principle of Planned Group Formation

17. "Social welfare is the organised system of social services and institutions, designed to aid individuals and groups to attain satisfying standards of life and health." The definition is given by :
    (A) Trecker
    (B) Perlman
    (C) Konopka
    (D) Friedlander

18. .... issues and administers FCRA certificate.
    (A) The Ministry of Home Affairs, Government of India
    (B) The Ministry of Finance, Government of India
    (C) The Ministry of Law, Government of India
    (D) The Ministry of Foreign Affairs, Government of India

16. खालीलपैकी कोणते एक तत्त्व समाज कल्याण प्रशासनाचे नाही ?
    (A) समुदाय आणि आशिलाच्या गरजांचे तत्त्व
    (B) संस्थेच्या उद्देशाचे तत्त्व
    (C) सांस्कृतिक क्षेत्राचे तत्त्व
    (D) नियोजित समूह स्थापनेचे तत्त्व

17. समाज कल्याण ही व्यक्ती आणि समूहांचे समाधानकारक जीवन व आरोग्य प्राप्त करण्यासाठी सामाजिक सेवा आणि संस्था यांची संघटित व्यवस्था आहे ? ही व्याख्या कोणी दिलेली आहे ?
    (A) ट्रेकर
    (B) पर्लमन
    (C) कोनोपका
    (D) फ्रिडलँडर

18. खालीलपैकी कोणते मंत्रालय FCRA प्रमाणपत्रांचे वितरण करणे व व्यवस्था पाहाण्याचे काम करते ?
    (A) गृह मंत्रालय, भारत सरकार
    (B) अर्थ मंत्रालय, भारत सरकार
    (C) कायदा मंत्रालय, भारत सरकार
    (D) परराष्ट्र मंत्रालय, भारत सरकार

19. The National Commission for Women is a :
    (A) Non-statutory body
    (B) Statutory body
    (C) Semi-statutory body
    (D) Quasi-statutory body

20. 'Help Age India' was established in the year :
    (A) 1958
    (B) 1968
    (C) 1978
    (D) 1988

21. National Policy on Education was approved by the Parliament in the year :
    (A) 1986
    (B) 1985
    (C) 1990
    (D) 1984

22. **Assertion (A) :** People's participation is essential for the success of developmental programme.

    Reason (R) : Awareness and Sensitivity lead to participation.

    Codes :
    (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
    (B) Both (A) and (R) are true and (R) is the not correct explanation of (A)
    (C) (A) is true but (R) is false
    (D) (A) is false but (R) is true

19. राष्ट्रीय महिला आयोग ही कोणत्या प्रकारची संस्था आहे ?
    (A) अ-वैधानिक
    (B) वैधानिक
    (C) अर्ध-वैधानिक
    (D) क्वासी-वैधानिक

20. 'हेल्प एज इंडिया' ही संस्था कोणत्या वर्षी स्थापन झाली ?
    (A) 1958
    (B) 1968
    (C) 1978
    (D) 1988

21. संसदेने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण .... यावर्षी पारित झाले.
    (A) 1986
    (B) 1985
    (C) 1990
    (D) 1984

22. **विधान (A) :** विकासात्मक कार्यक्रमात लोकसहभाग आवश्यक असतो.

    कारण (R) : जागृती आणि संवेदनशीलतेमुळे सहभाग वाढतो.

    संकेतांक :
    (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
    (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
    (C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे
    (D) (A) चूक आहे परन्तु (R) हे बरोबर आहे

23. One of the following is not the sign of the social health :
    (A) Does not have confidence to meet others
    (B) Has pleasant manners and helps others
    (C) Gets along well with people around
    (D) Fulfils responsibility towards others

24. **Assertion (A) :** The Sustainable Development Goals are the blue-print to achieve a better and more sustainable future for all.

    Reason (R) : Because they address the global challenges we face, including those related to poverty, inequality, climate, environmental degradation, prosperity, and peace and justice.

    Codes :
    (A) Both (A) and (R) are correct but (R) is the correct explanation of (A)
    (B) Both (A) and (R) are correct and (R) is not the correct explanation of (A)
    (C) (A) is correct but (R) is not correct
    (D) (A) is not correct but (R) is correct

23. खालीलपैकी एक हे सामाजिक स्वास्थचे लक्षण नाही.
    (A) इतरांना भेटण्याचा आत्मविश्वास नसणे
    (B) दुसऱ्यांना मदत आणि आनंदी वर्तन असणे
    (C) आपल्या सभोवती असणाऱ्या लोकांना सोबत घेवून चालणे
    (D) इतरांसदर्भात जबाबदारी पार पाडणे

24. **विधान (A) :** शाश्वत विकासाचे ध्येय हे सर्वांसाठी उत्तम आणि चांगला शाश्वत भविष्य प्राप्तीसाठी आहे.

    कारण (R) : कारण ते जागतिक आव्हांनाना सामोरे जाण्यासाठी, ज्यामध्ये गरिबी, असमानता, पर्यावरण, वातावरण ऱ्हास, प्रगती, शांतता आणि न्याय या मुद्यांना हाताळतात.

    संकेतांक :
    (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
    (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
    (C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे
    (D) (A) चूक आहे परन्तु (R) हे बरोबर आहे

25. The concept of Sustainable Development has been incorporated in the publication of ....
   (A) World Development Report, 1982
   (B) Dunkel Report, 1991
   (C) Sustainable Development Goals Report, 2018
   (D) Brundtland Report, 1987

26. Kaka Kalelkar Commission was set up in the year ....
   (A) January 1953
   (B) January 1955
   (C) February 1978
   (D) March 1980

27. "Social policy is the strategy of action indicating the means and methods to be followed in successive phases to achieve the declared social objectives." This definition was given by :
   (A) S. N. Ranade
   (B) M. S. Gore
   (C) K. D. Gangarade
   (D) P. D. Kulkarni

25. 'शाश्वत विकास' ही संकल्पना .... यात आहे.
   (A) जागतिक विकास अहवाल, 1982
   (B) डंकेल अहवाल, 1991
   (C) शाश्वत विकास ध्येय अहवाल, 2018
   (D) ब्रंटलॅन्ड अहवाल, 1987

26. काका कालेलकर कमीशन .... यावर्षी स्थापण्यात आले.
   (A) जानेवारी 1953
   (B) जानेवारी 1955
   (C) फेब्रुवारी 1978
   (D) मार्च 1980

27. सामाजिक धोरण ही एक कृतींची रणनीती आहे, ज्यामध्ये सामाजिक उद्देश प्राप्तीसाठी टप्प्या-टप्पाने त्याच अवलंबन केले जाते.
   (A) एस. एन. रानडे
   (B) एम. एस. गोरे
   (C) के. डी. गंग्राडे
   (D) पी. डी. कुलकर्णी

28. The Human Development Index (HDI) is a .... used to measure a country's overall achievement in its social and economic dimensions ....
    (A) Mechanical tool
    (B) Human growth measurement
    (C) Statistical tool
    (D) Social Science tool

29. The Sustainable Development Goals are to be achieved by ....
    (A) 2021
    (B) 2030
    (C) 2025
    (D) 2031

30. In which year Mandal Commission was set up ?
    (A) January 1953
    (B) January 1955
    (C) December 1978
    (D) March 1980

31. Who among the following was not a lady member of the Drafting Committee of the Indian Constitution ?
    (A) Smt Sarojini Naidu
    (B) Smt Durgabai Deshmukh
    (C) Smt Hansa Mehta
    (D) Smt Annie Besant

28. मानव विकास निर्देशांकात .... हे देशाच्या सामाजिक आणि आर्थिक घटकांसदर्भात एकूणच उपलब्धी होय.
    (A) तांत्रिक साधन
    (B) मानव विकास मापन
    (C) सांख्यिकीय साधन
    (D) सामाजिक विज्ञान साधन

29. शाश्वत विकास ध्येय हे .... या वर्षापर्यंत प्राप्त करणे अपेक्षित आहे.
    (A) 2021
    (B) 2030
    (C) 2025
    (D) 2031

30. कोणत्या वर्षी मंडल कमीशन लागू करण्याचा आहे ?
    (A) जानेवारी 1953
    (B) जानेवारी 1955
    (C) डिसेंबर 1978
    (D) मार्च 1980

31. भारतीय राज्यघटनेच्या मसुदा समितीची खालीलपैकी कोणती महिला सदस्य नव्हती ?
    (A) श्रीमती सरोजिनी नायडू
    (B) श्रीमती दुर्गाबाई देशमुख
    (C) श्रीमती हंसा मेहता
    (D) श्रीमती ॲनी बेजंट

32. Which legislation has been enacted to ensure welfare and development of 'Divyangjan' ?
    - (A) The Persons with Deformities Act of 1995
    - (B) The Physically Disabled Persons Act of 1995
    - (C) The Persons with Disabilities Act of 1995
    - (D) The Disabled Persons Protection and Welfare Act of 1995

33. When did India ratify the Convention on the Rights of the Child ?
    - (A) 11 Dec. 1987
    - (B) 11 Dec. 1992
    - (C) 11 Dec. 1994
    - (D) 11 Dec. 1996

34. Which of the following is not an international human rights agency ?
    - (A) Amnesty International USA
    - (B) Human Rights Watch
    - (C) Lawyers Committee for Human Rights
    - (D) United Agency for Human Rights

35. What is the full form of UNHCR ?
    - (A) United Nations Human Rights Commission
    - (B) United Nations High Commission for Relief
    - (C) United Nations High Commissioner for Refugees
    - (D) United Nations High Commission for Rehabilitation

32. अपंगाच्या कल्याणासाठी आणि विकासासाठी कोणता कायदा तयार करण्यात आला आहे ?
    - (A) अपंगत्व असलेल्या व्यक्तिसाठी कायदा 1995
    - (B) शारीरिक अपंग व्यक्तीसाठी कायदा 1995
    - (C) अपंगत्व व्यक्ती कायदा 1995
    - (D) अपंग व्यक्ती संरक्षण आणि कल्याण कायदा 1995

33. भारताने मुलांच्या हक्काच्या कोणत्या सम्मेलनामध्ये मान्यता दिली ?
    - (A) 11 डिसेंबर 1987
    - (B) 11 डिसेंबर 1992
    - (C) 11 डिसेंबर 1994
    - (D) 11 डिसेंबर 1996

34. खालीलपैकी कोणती आंतरराष्ट्रीय मानव अधिकाराची संस्था नाही ?
    - (A) अमनेष्टी इनटरनॅशनल यू.एस.ए.
    - (B) मानव अधिकार वॉच
    - (C) मानवी हक्क वकिलांची समिती
    - (D) युनायटेड ऐजन्सी फॉर ह्युमन राईट्स

35. UNHCR चे पूर्ण रूप काय आहे ?
    - (A) संयुक्त राष्ट्र मानव अधिकार आयोग
    - (B) संयुक्त राष्ट्र मदत कार्य उच्च आयोग
    - (C) संयुक्त राष्ट्र निर्वासित उच्च आयुक्त
    - (D) संयुक्त राष्ट्र पुनर्जीवन उच्च आयोग

36. Which statement is most appropriate in the context of social justice ? Social justice denotes :

(A) Equal treatment of all citizens without any social distinction

(B) Voting rights to all citizens without any religious distinction

(C) Educational rights to all citizens without any economic distinction

(D) Voting rights to all citizens without any gender discrimination

37. The Directive Principles of State Policy are ....

(A) Defined in Part III of the Indian Constitution

(B) Defined in Part II of the Indian Constitution

(C) Defined in Part IV of the Indian Constitution

(D) Defined in Part I of the Indian Constitution

38. The Constitution of India declares India as a ....

(A) Sovereign, socialist, religious, democratic republic

(B) Sovereign, federal, secular, democratic republic

(C) Sovereign, socialist, secular, democratic republic

(D) Sovereign, socialist, secular, parliamentary republic

36. सामाजिक न्यायाच्या दृष्टीने कोणते वाक्य योग्य नाही ? सामाजिक न्याय म्हणजे :

(A) प्रत्येक नागरिकास कोणत्याही सामाजिक भेदभावाशिवाय समान वागणूक

(B) कोणत्याही धार्मिक भेदभावाशिवाय प्रत्येक नागरिकास मतदानाचा समान अधिकार

(C) कोणत्याही आर्थिक भेदभावाशिवाय प्रत्येक नागरिकास शिक्षणाचा अधिकार

(D) कोणत्याही लिंग भेदभावाशिवाय सर्वांना मतदानाचा अधिकार

37. राज्य धोरणांची निर्देशक तत्त्वे ....

(A) भारतीय संविधानाच्या तिसऱ्या भागामध्ये व्याख्या केलेली आहे

(B) भारतीय संविधानाच्या दुसऱ्या भागामध्ये व्याख्या केलेली आहे

(C) भारतीय संविधानाच्या चवथ्या भागामध्ये व्याख्या केलेली आहे

(D) भारतीय संविधानाच्या पहिल्या भागामध्ये व्याख्या केलेली आहे

38. भारतीय संविधान जाहीर करते की भारत हा ....

(A) सार्वभौम, समाजवादी, धार्मिक, लोकशाही गणराज्य

(B) सार्वभौम, संघराज्य, धर्मनिरपेक्ष, लोकशाही गणराज्य

(C) सार्वभौम, समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष, लोकशाही गणराज्य

(D) सार्वभौम, समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष, संसदीय गणराज्य

39. The Indian Constitution ....
    (A) Sets out fundamental rights, directive principles, and the duties of citizens
    (B) Sets out fundamental rights, directive principles, and the duties of governments
    (C) Sets out fundamental rights, directive principles, and the duties of judiciary
    (D) Sets out fundamental rights, directive principles, and the duties of parliament

40. In the context of social justice, Article 42 of the Constitution of India stresses the importance of :
    (A) Securing just and humane conditions for the disabled
    (B) Securing just and humane conditions for the transgender population
    (C) Securing just and humane conditions of work and for maternity relief
    (D) Securing employment guarantee

39. भारताचे संविधान हे ....
    (A) गट बनविते-मूलभूत अधिकार, निर्देशक तत्त्वे आणि नागरिकांची कर्तव्ये
    (B) गट बनविते-मूलभूत अधिकार, निर्देशक तत्त्वे, आणि सरकारची कर्तव्ये
    (C) गट बनविते-मूलभूत अधिकार, निर्देशक तत्त्वे, आणि न्यायालयाची कर्तव्ये
    (D) गट बनविते-मूलभूत अधिकार, निर्देशक तत्त्वे आणि संसदेची कर्तव्ये

40. भारतीय संविधानाच्या कलम 42 प्रमाणे सामाजिक न्याय खालील गोष्टींना महत्त्व देते :
    (A) अपंगासाठी चांगली परिस्थिती आणि निश्चित संरक्षण
    (B) तिसऱ्या पंथीय लोकांच्यासाठी निश्चित संरक्षण आणि मानवी परिस्थिती
    (C) बाळंतपणासाठी सवलत, निश्चित संरक्षण आणि योग्य मानवी परिस्थिती
    (D) नोकरीची शाश्वती आणि निश्चित संरक्षण

41. In Hinduism four age-based life stages are :
    (*i*) *Vanaprastha*
    (*ii*) *Grihastha*
    (*iii*) *Brahmacharya*
    (*iv*) *Sannyasa*

    Choose the proper sequence from the codes given below :
    (A) *Grihastha, Vanaprastha, Brahmacharya, Sannyasa*
    (B) *Sannyasa, Grihastha, Vanaprastha, Brahmacharya*
    (C) *Vanaprastha, Brahmacharya, Sannyasa, Grihastha*
    (D) *Brahmacharya, Grihastha, Vanaprastha, Sannyasa*

42. To avail of disability benefits, disability certificate showing .... is needed.
    (A) 70%
    (B) 80%
    (C) 30%
    (D) 40%

43. The full form of IDEAS is :
    (A) Indian Disability Evaluation and Assessment Scale
    (B) International Disability Evaluation and Assessment Scale
    (C) Importance of Disability, Empowerment and Assessment Scale
    (D) Indian Disability, Empowerment and Accessibility Scale

41. हिंदुत्वामध्ये वयावर आधारित चार जीवन अवस्था खालीलप्रमाणे आहेत :
    (*i*) वानप्रस्थाश्रम
    (*ii*) गृहस्थाश्रम
    (*iii*) ब्रम्हचर्य
    (*iv*) संन्यास

    खालीलपैकी योग्य क्रम असलेला संकेत निवडा :
    (A) गृहस्थ, वानप्रस्थ, ब्रम्हचर्य, संन्यास
    (B) संन्यास, गृहस्थ, वानप्रस्थ, ब्रम्हचर्य
    (C) वानप्रस्थ, ब्रम्हचर्य, संन्यास, गृहस्थ
    (D) ब्रम्हचर्य, गृहस्थ, वानप्रस्थ, संन्यास

42. विकलांगतेच्या सवलती मिळण्याकरिता विकलांगता प्रमाणपत्रात .... विकलांगता दिसायला हवी.
    (A) 70%
    (B) 80%
    (C) 30%
    (D) 40%

43. आय.डी.इ.ए.एस. चे पूर्ण रूप :
    (A) इंडियन डिसएबिलिटी इव्हॅल्यूएशन अँड असेसमेंट स्केल
    (B) इंटरनॅशनल डिसएबिलिटी इव्हॅल्यूएशन अँड असेसमेंट स्केल
    (C) इंपॉरटन्स ऑफ डिसएबिलिटी, एम्पॉवरमेंट अँड असेसमेंट स्केल
    (D) इंडियन डिसएबिलिटी, एम्पॉवरमेंट अँड असेसिबिलिटी स्केल

44. Which Ministry is responsible for the welfare of persons with disability ?
(A) Ministry of Panchayat Raj
(B) Ministry of Home Affairs
(C) Ministry of Social Justice and Empowerment
(D) Ministry of Health and Family Welfare

45. **Assertion (A) :** The HRM model aims to transform the organization into a coherent team or unit whose members share common goals and objectives.

Reason (R) : Problems arising from the employment relationship can only be solved through processes of joint regulation and collective bargaining.

Codes :
(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true

44. विकलांग व्यक्तींच्या कल्याणाकरिता कोणते मंत्रालय जबाबदार असते ?
(A) पंचायत राज मंत्रालय
(B) गृह मंत्रालय
(C) सामाजिक न्याय व सक्षमीकरण मंत्रालय
(D) आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय

45. **विधान (A) :** मानव संसाधन व्यवस्थापनाचे प्रारूप ज्यांचे सदस्य समान उद्दिष्ट्ये व ध्येय बाळगतात. अशा एकसंध चमूत किंवा एककात परिवर्तीत करण्याचे उद्दिष्ट्य बाळगते.

कारण (R) : रोजगार संबंधित निर्माण होणाऱ्या समस्या फक्त संयुक्त नियमन प्रक्रिया व सामूहिक सौदेबाजीने सोडवता येतात.

संकेतांक :
(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
(C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे
(D) (A) चूक आहे परन्तु (R) हे बरोबर आहे

46. CSR provisions are made under .... Act.
   (A) The CSR Companies Act 2014
   (B) The Companies CSR Act 2013
   (C) The Social Responsibility Act 2015
   (D) The Companies Act 2013

47. Which method of social work is most frequently used in Medical Social Work ?
   (A) Case Study
   (B) Case Work
   (C) Social diagnosis
   (D) Counselling

48. **Assertion (A) :** Individuals who experience poor mental health are more likely to be discriminated against and have their human rights violated.

   Reason (R) : Because more and more families are becoming disorganized.

   Codes :
   (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
   (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
   (C) (A) is true but (R) is false
   (D) (A) is false but (R) is true

46. सी.एस.आर. तरतुदी .... या कायद्यात आहे.
   (A) सी. एस. आर. कंपनीज ॲक्ट 2014
   (B) कंपनीज सी. एस. आर. ॲक्ट 2013
   (C) सामाजिक जबाबदारी ॲक्ट 2015
   (D) कंपनीज ॲक्ट 2013

47. वैद्यकीय समाजकार्यात समाजकार्याची कोणती पद्धत सर्वात अधिक उपयोगात आणली जाते ?
   (A) व्यष्टी अध्ययन
   (B) व्यक्तीसाहाय्य कार्य
   (C) सामाजिक निदान
   (D) समुपदेशन

48. **विधान (A) :** ज्यांचे मानसिक आरोग्य निम्न स्तराचे असते अशांना भेदभावाला सामोरे जावे लागण्याची शक्यता जास्त असते तसेच त्यांच्या मानवी हक्कांचे देखील हनन होते.

   कारण (R) : कारण अधिकाधिक कुटुंबे विस्कळीत होत आहेत.

   संकेतांक :
   (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
   (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
   (C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे
   (D) (A) चूक आहे परन्तु (R) हे बरोबर आहे

49. You are a member of the social work admissions panel. One of the students appearing for the interview shares that his mother is a patient of bipolar disorder. He was treated for addiction 3 years back but is clean now. As a panel member you argue :

(A) That he must not be given admission as social work is a helping profession and he is not mentally stable

(B) That he should be sent for psychological testing prior to admission

(C) That he should be given admission as part of equal opportunities

(D) That the college must screen and reject all applicants with a history of mental illness

50. The proposed 'Pradhan Mantri Shram Yogi Mandhan' pension scheme is for ....

(A) Organized sector

(B) Unorganized sector

(C) Co-operative sector

(D) NGO sector

49. सोशल वर्क (समाजकार्य) प्रवेशाच्या समितीच्या तुम्ही एक सदस्य आहात. प्रवेशासाठी आलेला एक विद्यार्थी तुम्हाला सांगतो की त्याची आई bipolar disorder ची रुग्ण आहे. तीन वर्षापूर्वी तो स्वत:ही व्यसनमुक्तीच्या उपचारासाठी गेला होता. परंतु तो सध्या चांगला आहे. समितीच्या एक सदस्य म्हणून तुम्ही तुमचे मत मांडता.

(A) समाजकार्य हा एक मदतीचा व्यवसाय असून अशा विद्यार्थ्यांस प्रवेश देणे योग्य नाही व त्याची मानसिक स्थिति व्यवस्थित नाही

(B) अशा विद्यार्थ्याला मानसशास्त्रीय चाचणी-साठी पाठविणे आवश्यक आहे

(C) समान संधी म्हणून ह्या विद्यार्थ्याला प्रवेश देणे आवश्यक आहे

(D) महाविद्यालयाने प्रत्येक अर्जाची तपासणी करून मानसिक समस्या असलेल्या विद्यार्थ्यांना परस्पर नकार द्यावा

50. प्रस्तावित 'प्रधानमंत्री श्रम योगी मानधन' निवृत्तिवेतन योजना ही .... यांच्यासाठी आहे.

(A) संघटित क्षेत्र

(B) असंघटित क्षेत्र

(C) सहकार क्षेत्र

(D) एन. जी. ओ. क्षेत्र

51. The systems available to address issues in families do not include :
    (A) Family courts
    (B) Family counselling centres
    (C) Emergency wards in hospitals
    (D) Pre-marital counselling centres

52. Which among the following is *not* a main area covered by the National Institute of Social Defence ?
    (A) Juvenile Justice Administration
    (B) Welfare of Prisoners
    (C) Welfare of Police Personnel
    (D) Suppression of Immoral Traffic

53. Probation benefit may be given to an offender who has committed :
    (A) Any offence punishable with imprisonment for not more than one year
    (B) Any offence punishable with imprisonment for not more than two years
    (C) Any offence punishable with imprisonment for not more than three years
    (D) Any offence punishable with imprisonment for not more than four years

51. कौटुंबिक समस्यांचे निराकरण करण्यामधे खालील कोणत्या प्रणाली समाविष्ट आहेत ?
    (A) कौटुंबिक न्यायालय
    (B) कौटुंबिक समुपदेशन केंद्र
    (C) इस्पितळातील आपत्कालीन विभाग
    (D) विवाह पूर्व समुपदेशन केन्द्र

52. राष्ट्रीय सामाजिक संरक्षण संस्थेच्या प्रमुख कार्यक्षेत्रात .... याचा समावेश नाही.
    (A) बाल गुन्हेगारी प्रशासन
    (B) अपराधी कल्याण
    (C) पोलीस कर्मचारी कल्याण
    (D) अनैतिक व्यापार प्रतिबंध

53. परिवीक्षा सवलत अश्या गुन्हेगारास दिल्या जावू शकते ज्यानी ....
    (A) असा कोणताही गुन्हा ज्यात एक वर्षापेक्षा जास्त शिक्षा दिली जाते
    (B) असा कोणताही गुन्हा ज्यात दोन वर्षापेक्षा जास्त शिक्षा दिल्या जाते
    (C) असा कोणताही गुन्हा ज्यात तीन वर्षापेक्षा जास्त शिक्षा दिल्या जाते
    (D) असा कोणताही गुन्हा ज्यात चार वर्षापेक्षा जास्त शिक्षा दिल्या जाते

54. Probation benefit under section 3 of the PO Act means ....
   (A) Releasing the offender on probation of good conduct after he completes half the jail term
   (B) Releasing the offender on probation of good conduct after he completes 1/3 of the jail term
   (C) Releasing the offender on probation of good conduct without sentencing him to any punishment
   (D) Releasing the offender on probation of good conduct after he completes three month's jail term

55. National Disaster Management Authority, abbreviated as NDMA, is an agency under the ....
   (A) Ministry of Home Affairs
   (B) Ministry of Defence
   (C) Ministry of Social Justice and Empowerment
   (D) Ministry of Social Welfare

56. National Disaster Management Authority is headquartered as ....
   (A) Dehradun
   (B) Manali
   (C) New Delhi
   (D) Chennai

54. परिवीक्षा अधिनियमाअंतर्गत प्रावधान 3 अंतर्गत परिवीक्षा सवलत म्हणजे :
   (A) गुन्हेगाराचा शिक्षेचा अर्ध्या कालावधी पूर्ण झाल्यावर त्याला चांगल्या वर्तनाच्या हमीवर परिवीक्षेवर सोडणे
   (B) गुन्हेगाराची 1/3 शिक्षेचा कालावधी पूर्ण झाल्यावर त्याला चांगल्या वर्तनाच्या हमीवर परिवीक्षेवर सोडणे
   (C) गुन्हेगाराला शिक्षा न करता त्याला चांगल्या वर्तनाच्या हमीवर परिवीक्षेवर सोडणे
   (D) गुन्हेगाराचा तीन महिने शिक्षेचा कालावधी पूर्ण झाल्यावर चांगल्या वर्तनाच्या हमीवर परिवीक्षेवर सोडणे

55. एनडीएमए–नॅशनल डिझास्टर मॅनेजमेन्ट अथोरीटी ही संस्था .... अंतर्गत येते.
   (A) गृह मंत्रालय
   (B) संरक्षण मंत्रालय
   (C) सामाजिक न्याय व सक्षमीकरण मंत्रालय
   (D) सामाजिक न्याय मंत्रालय

56. राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन ह्या संस्थेच मुख्यालय .... येथे आहे.
   (A) डेहराडून
   (B) मनाली
   (C) न्यु दिल्ली
   (D) चेन्नई

57. .... is not a tool of public policy.

    (A) Legislation

    (B) Subsidies

    (C) Taxes

    (D) Punishments

58. Children in the age group of 0-18 constitute .... percentage of the total population according to 2011 Census of India.

    (A) 46%

    (B) 39%

    (C) 28%

    (D) 18%

59. The National Nutrition Policy was adopted by the Government of India in 1993 under the aegis of ....

    (A) Department of Education

    (B) Department of Health

    (C) Department of Nutrition

    (D) Department of Women and Child Development

57. .... हे लोक-धोरणाचा साधन नाही.

    (A) कायदे

    (B) अनुदान सवलत

    (C) टॅक्स

    (D) शिक्षा

58. भारतीय जनगणना-2011 नुसार 0-18 या वयोगटातील मुलांची संख्या ही एकूण लोकसंख्येच्या .... टक्के होती.

    (A) 46%

    (B) 39%

    (C) 28%

    (D) 18%

59. सन् 1993 मध्ये, भारताने राष्ट्रीय पोषण धोरण हे .... विभागाच्या अखत्यारीत अवलंबिले.

    (A) शिक्षण

    (B) आरोग्य

    (C) पोषण

    (D) महिला आणि बाल कल्याण

60. .... deals with the socio-economic development and empowerment of women through self-help groups.

(A) Family Counselling Centres

(B) Legal Aid Centres

(C) Swayamsiddha Scheme

(D) Shelter Home Scheme

61. Integrated social work refers to the use of :

(A) a holistic approach in the practice of social work

(B) combination of all the techniques of social work

(C) application of any two social work techniques

(D) psychoanalysis in the practice of social work

62. Movements that are deeply dissatisfied with the social order and work for radical change are called :

(A) Social Reform Movements

(B) Revolutionary Movements

(C) Revivalist Movements

(D) Resistance Movements

60. .... ही योजना स्वयं-साहाय्यता गटाच्या माध्यमाने महिलांचा सामाजिक आर्थिक विकास व सक्षमीकरणाचा प्रयत्न करते.

(A) कुटुंब सल्लामार्गदर्शन केन्द्र

(B) कायदेशीर सल्लामार्गदर्शन केन्द्र

(C) स्वयंसिद्धा योजना

(D) शेल्टर होम योजना

61. एकात्मिक समाजकार्य म्हणजे याचा उपयोग करणे होय :

(A) सर्वसमावेशक मार्गांचा समाजकार्य सेवेत उपयोग

(B) समाजकार्याच्या तंत्राचा संयुक्तपणे उपयोग

(C) कोणत्याही दोन समाजकार्य तंत्राचा उपयोग

(D) मनोसामाजिक विश्लेषणाचा समाजकार्य सेवेत उपयोग

62. .... अश्या चळवळी ज्या सामाजिक व्यवस्थेविषयी अतिशय असमाधानी आणि अमुलाग्र बदलासाठी कार्य करतात.

(A) सामाजिक सुधार चळवळी

(B) क्रांतिकारी चळवळी

(C) पुनर्बांधणी चळवळी

(D) विरोध चळवळ

63. Social Welfare means :

(A) Welfare of all

(B) Welfare of society

(C) Organized system of social services

(D) Organized system of social work

64. Professional social work is based on ....

(A) Assumptive knowledge only

(B) Assumptive knowledge and hypothetical knowledge only

(C) Hypothetical knowledge and tested knowledge only

(D) Assumptive knowledge, hypothetical knowledge and tested knowledge

65. The famous book 'Unto This Last' was authored by ....

(A) Mahatma Gandhi

(B) John Ruskin

(C) Vinoba Bhave

(D) John Goldstin

63. समाजकल्याण म्हणजे :

(A) सर्वांच कल्याण

(B) समाजाच कल्याण

(C) सामाजिक सेवांची संघटित व्यवस्था

(D) समाजकार्याची संघटित व्यवस्था

64. समाजकार्य हे .... यावर आधारित आहे.

(A) केवळ गृहीत ज्ञानावर

(B) केवळ गृहीत ज्ञान आणि कल्पित ज्ञानावर

(C) केवळ कल्पित ज्ञान आणि सिद्ध ज्ञान

(D) केवळ गृहीत ज्ञान, कल्पित ज्ञान आणि सिद्ध ज्ञान

65. 'अनटू दीस लास्ट' या प्रसिद्ध पुस्तकाचे लेखक ....

(A) महात्मा गांधी

(B) जॉन रस्कीन

(C) विनोबा भावे

(D) जॉन गोल्डस्टीन

66. The key role of social workers working on domestic violence, located in Police stations is :
    - (A) To ensure justice for the woman through filing a criminal complaint against the husband
    - (B) To work with the violated woman to help her separate from her violent husband
    - (C) To ensure that the violent husband is taught a lesson
    - (D) To work with the violated woman to ensure her safety and stop violence

67. The demographic profile of India 2018 indicates that India has more than .... % of its population below the age of 35 years.
    - (A) More than 65%
    - (B) More than 60%
    - (C) More than 55%
    - (D) More than 50%

68. Which one of the following most adequately defines the nature of social work ?
    - (A) Social propaganda
    - (B) Administering psychological testing
    - (C) Enforcing social legislation
    - (D) Problem solving by using unique knowledge, skills and attitude

66. पोलीस स्टेशनमधे कौटुंबिक हिंसाचार हाताळतांना समाजकार्यकर्त्याची प्रमुख भूमिका ही आहे :
    - (A) त्या महिलेस न्याय मिळवून देण्याकरिता तीच्या पती विरुद्ध गुन्ह्याची तक्रार नोंदविणे
    - (B) शोषित महिलेला तिच्या आक्रमक पतीपासून विलग करणे
    - (C) आक्रमक पतीस धडा शिकविण्याची हमी देणे
    - (D) शोषित महिलेची सुरक्षा आणि हिंसाचार थांबण्याची हमी

67. 2018 ची लोकसंख्या पाश्वर्भूमी ही .... लोकसंख्या वय 35 वर्षाच्या आतील लोकसंख्या दर्शविते.
    - (A) 65% टक्क्यांच्यावर
    - (B) 60% टक्क्यांच्यावर
    - (C) 55% टक्क्यांच्यावर
    - (D) 50% टक्क्यांच्यावर

68. खालीलपैकी कोणते एक समाजकार्याच स्वरूप अधिक पर्याप्तपणे विशद करते ?
    - (A) सामाजिक प्रचार
    - (B) मानसशास्त्रीय चाचण्यांचा उपयोग
    - (C) सामाजिक कायद्यांच अवलंबन
    - (D) विशिष्ट ज्ञान, कौशल्य व अभिवृत्तीद्वारे समस्या निराकरण करणे

69. **Assertion (A) :** Social work profession promotes social change.

Reason (R) : Because, its core thrust is on empowerment and liberation of people to enhance well-being.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true, but (R) is false

(D) (A) is false, but (R) is true

70. Nehru Yuva Kendras aim to channelize the power of youth on the principles of :

(A) Voluntarism, self-help and patriotism

(B) Voluntarism, self-help, sports and culture

(C) Voluntarism, self-help and community participation

(D) Voluntarism, self-help and village self-reliance

69. **विधान (A) :** समाजकार्य व्यवसाय सामाजिक बदलास प्रोत्साहित करते.

कारण (R) : कारण, लोकांची खुशहाली वाढविण्याकरिता सशक्तीकरण आणि स्वातंत्र्य हा एक केंद्रीय मुद्दा आहे.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परन्तु (R) बरोबर आहे

70. नेहरू युवा केन्द्रांचे ध्येय युवकांच्या शक्तीस .... या तत्त्वांवर दिशादर्शन करते.

(A) स्वेच्छावृत्ती, स्वयं-साहाय्यता आणि राष्ट्र-भक्ती

(B) स्वेच्छावृत्ती, स्वयं-साहाय्यता, क्रीडा आणि संस्कृती

(C) स्वेच्छावृत्ती, स्वयं-साहाय्यता आणि समुदाय सहभाग

(D) स्वेच्छावृत्ती, स्वयं-साहाय्यता आणि ग्रामीण स्वयं-निर्भरता

71. The phrase 'power elite' is coined by ....

(A) E. Goffman

(B) C. Wright Mills

(C) Max Weber

(D) Mac Iver and Page

72. **Assertion (A) :** Nuclear Family is disintegrating in Modern India.

Reason (R) : Transition from agrarian to Industrial economy is responsible for this disintegration.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true, but (R) is false

(D) (A) is false, but (R) is true

73. Discrimination on the ground of sex is ....

(A) Gender discrimination

(B) Transgender discrimination

(C) Caste discrimination

(D) Class discrimination

71. 'पॉवर एलिट' ही संकल्पना कोणी दिली ?

(A) इ. गॉफमन

(B) सी. राईट मिल्स

(C) मॅक्स वेबर

(D) मॅकइव्हर व पेज

72. **विधान (A) :** आधुनिक भारतात विभक्त कुटुंब असंघटित होत आहेत.

कारण (R) : कृषिप्रधानतेकडून औद्योगिक अर्थव्यवस्थेकडील स्थलांतरण जबाबदार आहे.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परन्तु (R) बरोबर आहे

73. .... हे लिंगावर आधारित भेदभाव आहे.

(A) लिंग भेदभाव

(B) ट्रान्सजेन्डर भेदभाव

(C) जाती भेदभाव

(D) वर्ग भेदभाव

74. Calling a child home from a friend's birthday party for not completing homework is an example of :

(A) Positive reinforcement

(B) Negative reinforcement

(C) Punishment

(D) Reward

75. Role theory draws from :

(A) Learning theories

(B) Freud's psycho-sexual development theory

(C) Piaget's cognitive development theory

(D) Erikson's theory

76. Development can be understood in terms of :

(A) An interaction between heredity, physiology and psychology

(B) An interaction between heredity and environment

(C) An interaction between a person's culture and experiences

(D) An interaction between heredity and parental upbringing

74. गृहपाठ पूर्ण न केल्यामुळे बालकाला मित्राच्या वाढदिवसाच्या कार्यक्रमातून लवकर घरी बोलावणे हे कसले उदाहरण आहे ?

(A) सकारात्मक मजबुतीकरण

(B) नकारात्मक मजबुतीकरण

(C) शिक्षा

(D) पारितोषिक

75. भूमिका सिद्धान्त कशावर आधारित आहे ?

(A) अध्ययन सिद्धान्त

(B) फ्रॉइडचा मनो-लैंगिक विकास सिद्धान्त

(C) पियाजेचा बौद्धिक विकास सिद्धान्त

(D) एरिकसनचा सिद्धान्त

76. विकास समजून घेतांना .... हे कळते.

(A) ती अनुवंश, शरीरशास्त्र व मानसशास्त्रातील आंतरक्रिया आहे

(B) ती अनुवंश व वातावरणातील आंतरक्रिया आहे

(C) ती व्यक्तीची संस्कृती व अनुभवातील आंतरक्रिया आहे

(D) ती अनुवंश पालकांचे संगोपन यातील आंतरक्रिया आहे

77. The first country in the world to launch a nationwide family planning programme is :

(A) China

(B) Russia

(C) America

(D) India

78. **Assertion (A) :** Motives are internal states which cannot be observed directly.

Reason (R) : Motives help in predictions about behaviour.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

77. संपूर्ण राष्ट्रात कुटुंबनियोजन कार्यक्रम राबवणारे पहिले राष्ट्र कोणते ?

(A) चीन

(B) रशिया

(C) अमेरिका

(D) भारत

78. **विधान (A) :** प्रेरणा ही आंतरिक स्थिती आहे जिचे प्रत्यक्ष निरीक्षण होऊ शकत नाही.

कारण (R) : प्रेरणामुळे वर्तनाचे पूर्वकथन करणे शक्य होते.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परन्तु (R) हे बरोबर आहे

79. Freud describes five developmental periods during which particular kind of pleasures must be gratified if personality development is to proceed normally. Select the *correct* order in which Psychosexual Stages of Development appear.

(A) Anal stage, oral stage, genital stage, phallic stage and latency stage

(B) Latency stage, phallic stage, anal stage, oral stage, genital stage

(C) Oral stage, anal stage, phallic stage, latency stage and genital stage

(D) Phallic stage, latency stage and genital stage, anal stage and oral stage

80. Striving to be an excellent writer or painter is due to :

(A) Need to live up to our fullest and unique potential

(B) Need belong to a group of writers

(C) Need for respect from intellectuals

(D) Need for security, stability provided by sufficient earning

79. व्यक्तिमत्त्व विकास सामान्य होण्यासाठी फ्रॉईडने पाच विकास अवस्था सांगितल्या आहेत. त्यातील विशिष्ट आनंदाची पूर्ती होणे अनिवार्य असते. या मनोलैंगिक अवस्थांचा वैकासिक क्रम ओळखा.

(A) गुदावस्था, मौखिक अवस्था, जननिक अवस्था, लिंगप्रतिमा अवस्था, सुप्तावस्था

(B) सुप्तावस्था, लिंगप्रतिमा अवस्था, गुदावस्था, मौखिक अवस्था, जननिक अवस्था

(C) मौखिक अवस्था, गुदावस्था, लिंगप्रतिमा अवस्था, सुप्तावस्था, जननिक अवस्था

(D) लिंगप्रतिमा अवस्था, सुप्तावस्था, जननिक अवस्था, गुदावस्था, मौखिक अवस्था

80. एखाद्याला उत्तम लेखक किंवा चित्रकार व्हावे असे वाटते कारण ....

(A) आपल्यातील सर्वोच्च व अद्वितीय संभाव्य स्थिती गाठण्याची उत्कंठा

(B) लेखकांच्या गटाशी संबंध जोडण्याची गरज

(C) विचारवंतांकडून सन्मान मिळविण्याची गरज

(D) पुरेशा रोजगारामुळे सुरक्षा व स्थिरता मिळण्याची गरज

81. Home Visit is a tool essentially used in .... method.

    (A) Social Group Work
    (B) Social Case Work
    (C) Community Organization
    (D) Social Work Research

82. The Diagnostic school in social case work was developed by :

    (A) Herbert Mead
    (B) Otto Rank
    (C) Jessie Taft
    (D) Mary Richmond

83. During the study of the case, if the worker finds that the client is changing his version from what has already been revealed and asks reasons for the same .... is called.

    (A) Ventilation
    (B) Exploration
    (C) Clarification
    (D) Confrontation

84. Client Centered Therapy (CCT) established by Carl Rogers is not known by term such as :

    (A) Rogerian psychotherapy
    (B) Person-centred psychotherapy
    (C) Individual psychotherapy
    (D) Non-directive therapy

81. गृहभेट हे साधना मुख्यत: .... याच्या उपयोगात आणल्या जात.

    (A) सामाजिक समूह कार्य
    (B) सामाजिक व्यक्तिसाहाय्य कार्य
    (C) सामुदायिक संघटन
    (D) समाजकार्य संशोधन

82. व्यक्तिसाहाय्य कार्यात निदान विचारधारा .... यांनी विकसित केली.

    (A) हरर्बट मिड
    (B) ओटो रँक
    (C) जेसी थाफ्ट
    (D) मेरी रिचमंड

83. व्यष्टी अध्ययनात, अशील आधी उलगडलेल्या मतांमध्ये बदल करीत आहे. असे वाटल्यास, कार्यकर्ता यासंबंधी कारण विचारतो. याला .... असे म्हणतात.

    (A) प्रकटीकरण
    (B) अन्वेषण
    (C) स्पष्टीकरण
    (D) जाब

84. कार्ल रॉजरने विकसित केलेली अशील केंद्रित चिकित्सा ही .... या नावाने ओळखले जात नाही.

    (A) रॉजेरियन मनोचिकित्सा
    (B) व्यक्ती केंद्रित मनोचिकित्सा
    (C) व्यक्तिगत मनोचिकित्सा
    (D) अ-निर्देशित चिकित्सा

85. **Assertion (A) :** Working with drug addicts and individuals having behavioural problem need long term casework.

Reason (R) : Intervention techniques such as behaviour modification and psychotherapy necessitate a long time-frame to achieve the intended outcomes.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

86. Which of the following is not a principle of Group Work ?

(A) Individualization of the members

(B) Creation of leadership in members

(C) Disciplined use of self

(D) Solving conflicts unilaterally

85. **विधान (A) :** मादक द्रव्य पदार्थ व्यसनी व वर्तणुकीविषयक समस्या असणाऱ्या व्यक्तिंसोबत दीर्घकाळ व्यक्तीसाहाय्य कार्य कराव लागते.

कारण (R) : वर्तन सुधार आणि मनोचिकित्सा हस्तक्षेप तंत्रात परिणामकारक उद्दिष्ट प्राप्ती करता दीर्घ कालावधी उपाययोजना अनिवार्य असतात.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परन्तु (R) हे बरोबर आहे

86. खालीलपैकी समूह कार्याचे .... हे तत्त्व नाही.

(A) सदस्यांच वैयक्तिकीकरण

(B) सदस्यांमध्ये नेतृत्व निर्माण करणे

(C) स्वत:चा अनुशासनपूर्वक उपयोग

(D) एकतर्फी संघर्ष सोडविणे

87. In group work, the group worker ....
    - (A) Introduces outside leader to motivate the group
    - (B) Always be critical about leadership
    - (C) Encourages leadership in the group
    - (D) Does not encourage leadership in the group as this will disintegrate the group

88. Which are the two major categories of groups which the Social Group Worker works with ?
    - (A) Recreation and development oriented groups
    - (B) Conflict-oriented and social action groups
    - (C) Therapeutic and penal-oriented
    - (D) Educational and analytic groups

89. Which one of the following is *not* a principle of Social Group Work ?
    - (A) Specific objectives
    - (B) Group formation
    - (C) Group acceptance
    - (D) Guided interaction

87. समूहकार्यात समूहकार्यकर्ता ....
    - (A) प्रेरणा देण्यास बाह्य नेतृत्वास समूहास परिचय करून देते
    - (B) नेतृत्वाविषयी सतत टिका करतो
    - (C) समूहात नेतृत्वास प्रोत्साहन देतो
    - (D) समूहात नेतृत्वास प्रोत्साहन देत नाही कारण त्यामुळे समूहात फूट पडू शकते

88. समूहकार्यकर्ता समूहासोबत कार्य करतांना समूहाच्या कोणत्या दोन वर्गवारी करतो ?
    - (A) मनोरंजन आणि विकासाबद्दल जागृत समूह
    - (B) संघर्ष आणि सामाजिक कृतीबद्दल जागृत समूह
    - (C) उपचार आणि शिक्षा याविषयी जागृत समूह
    - (D) शैक्षणिक आणि विश्लेषण संबंधित जागृत समूह

89. खालीलपैकी .... हे समूहकार्याचे तत्त्व नाही.
    - (A) विशिष्ट उद्दिष्ट
    - (B) समूहाची निर्मिती
    - (C) समूहाचा स्वीकार
    - (D) निर्देशित आंतरक्रिया

90. While creating awareness about health issues in a group, which of the following should not be done ?
   (A) Review the group characteristics
   (B) Ascertain the priorities
   (C) Identify the desired outcomes
   (D) Teach as much as you can in one session

90. गटाला आरोग्याच्या समस्यांविषयी जागरूक करत असताना खालीलपैकी कोणते कार्य करू नये ?
   (A) गटाच्या वैशिष्ट्यांचे पुनरावलोकन
   (B) प्राधान्य निश्चित करणे
   (C) इच्छित परिणाम ओळखणे
   (D) एकाच सत्रात जस्तीत जास्त शिकवणे

91. Bhoodan movement was initiated at ....
   (A) Sabarmati Ashram
   (B) Wardha Ashram
   (C) Jaipur
   (D) Pochampalli

91. भूदान चळवळीची सुरुवात कोणत्या ठिकाणाहून झाली ?
   (A) साबरमती आश्रम
   (B) वर्धा आश्रम
   (C) जयपूर
   (D) पोचमपल्ली

92. Which of the following is dominant type of leadership ?
   (A) Laissez Faire
   (B) Democratic
   (C) Autocratic
   (D) Republican

92. खालीलपैकी कोणते नेतृत्व वर्चस्वी प्रकारचे असते ?
   (A) लेझर फेअर
   (B) लोकशाही
   (C) हुकूमशाही
   (D) प्रजासत्ताकवादी

93. Social Advocacy is ....
   (A) Working for the organisation
   (B) Representing the victimised
   (C) Public prosecution
   (D) Litigation

93. लोक समर्थन म्हणजे ....
   (A) संघटनेसाठी काम करणे
   (B) अन्यायग्रस्तांचे प्रतिनिधित्व करणे
   (C) लोक न्याय प्रक्रिया
   (D) याचिका

94. Which is not community organisation model ?
   (A) Community organisation is a process
   (B) Community organisation empasise people's participation
   (C) Community organisation focuses on goals
   (D) Community organisation is a method of S.W.

95. .... has introduced three models of community organisation.
   (A) Cox F.M.
   (B) Jack Rothman
   (C) Ross M.G.
   (D) Siddiqui H.Y.

96. Which among the following was the revolutionary movement ?
   (A) Anti-Hindi Movement
   (B) Indian National Freedom Movement
   (C) Religious Movement
   (D) Brahmo Samaj Movement

97. Taking legal action is strategy of :
   (A) Social Planning Model
   (B) Locality Development Model
   (C) Social Action Model
   (D) Gandhian Model

94. कोणते 'समाज संघटन' नमुना नाही ?
   (A) समाज संघटन एक प्रक्रिया आहे
   (B) समाज संघटन लोक सहभागाचा आग्रह धरते
   (C) समाज संघटन ध्येयावरती लक्ष केंद्रित करते
   (D) समाज संघटन समाज कार्याची पद्धती आहे

95. समाज संघटनेचे तीन नमुने .... यांनी मांडले.
   (A) कॉक्स एफ्.एम्.
   (B) जेक रॉथमन
   (C) रॉस एम्.जी.
   (D) सिद्धिकी एच्.वाय.

96. खालीलपैकी कोणती एक क्रांतीकारी चळवळ होती ?
   (A) हिंदी-विरोधी चळवळ
   (B) भारतीय राष्ट्रीय स्वातंत्र्य चळवळ
   (C) धार्मिक चळवळ
   (D) ब्राम्हो समाज चळवळ

97. कायदेशीर कृती करणे ही कोणत्या प्रारूपाची रणनीती आहे ?
   (A) सामाजिक नियोजन प्रारूप
   (B) स्थानिक (समुदाय) विकास प्रारूप
   (C) सामाजिक कृती प्रारूप
   (D) गांधीवादी प्रारूप

98. Fact gathering and rational decision-making on most-effective course of action is a basic change strategy of :
   (A) Locality Development Model of Community Organisation
   (B) Social Planning Model of Community Organisation
   (C) Social Action Model of Community Organisation
   (D) Participative Model of Community Organisation

99. Who among the following defined the direction for all New Social Movements as democratic re-politicisation of the massess, based on reinforcement of their capacity for self-organisation, self-development and self-defence ?
   (A) D. N. Dhanagare
   (B) Monteiro and Lingam
   (C) Samir Amin
   (D) Gail Omvedt

100. The assumption behind social action model of community organisation is :
   (A) Shifting power and resources
   (B) Substantive social problems exist
   (C) Disadvantaged populations experience
   (D) Community lacks viable relationships

98. प्रभावी बदल करण्याच्या कृतीत 'माहिती गोळा करणे आणि विवेकी निर्णय घेणे' ही मूलभूत रणनीती कोणत्या प्रारूपाची आहे ?
   (A) समुदाय संघटनचे स्थानिक (समुदाय) विकास प्रारूप
   (B) समुदाय संघटनचे सामाजिक नियोजन प्रारूप
   (C) समुदाय संघटनचे सामाजिक कृती प्रारूप
   (D) समुदाय संघटनचे सहभागी प्रारूप

99. नवीन सामाजिक चळवळींच्या संदर्भात मार्गदर्शन करतांना खालीलपैकी कोणत्या तज्ञांने सांगितले की लोकांना त्यांच्या क्षमता पुनर्सक्ती, स्वयं-संघटित, स्वयं-विकास आणि स्वयं-संरक्षणाच्या आधारे त्यांचे लोकशाही पुनर्राजकीयकरण होणे गरजेचे आहे ?
   (A) डी. एन. धनागरे
   (B) मॉंटेरो आणि लिंगम
   (C) समीर अमीन
   (D) गेल ऑम्वेट

100. समुदाय संघटन पद्धतीच्या सामाजिक कृती प्रारूपामागील गृहीत काय आहे ?
   (A) सत्ता व साधनांमधील बदल
   (B) लक्षणीय सामाजिक समस्यांचे अस्तित्त्व
   (C) वंचित लोकांचा अनुभव
   (D) समुदायातील सफलक्षम संबंधांचा अभाव

ROUGH WORK